

सुधारित धान्य वितरण पद्धतीनुसार अन्नधान्य व इतर जीवनावश्यक वस्तूंची वाहतूक व गोदामस्तरावरील हाताळणूक करून त्या रास्तभाव दुकानात पोहोच करण्यासाठीचे कंत्राट निश्चित करण्याबाबत मार्गदर्शक सूचना.

महाराष्ट्र शासन

अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : कंत्राट १११८ / प्र.क्र.५२/ना.पु.१६-अ,

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,

मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक : ०१ नोव्हेंबर, २०१८

- वाचा:-** १) शासन निर्णय क्र. शिवाप १०१०/ प्र.क्र. १९८/ ना. पु. २८, दि. २३ फेब्रुवारी, २०१२.
२) शासन निर्णय क्र. कंत्राट १०१२/ प्र.क्र.६०/ना.पु.१६-अ, दि. २६ नोव्हेंबर, २०१२
३) शासन निर्णय क्र. कंत्राट १०१६/ प्र.क्र.१६९/ना.पु.१६-अ, दि. २० एप्रिल, २०१७
४) शासन शुद्धीपत्रक क्र. कंत्राट १०१६/ प्र.क्र.१६९/ना.पु.१६-अ, दि. २६ मे, २०१७
५) शासन पत्र क्र. कंत्राट १०१६/ प्र.क्र.१६९/ना.पु.१६-अ, दि. २६ मे, २०१७
६) शासन निर्णय क्र. कंत्राट १२१७/ प्र.क्र.९८/ना.पु.१६-अ, दि. ०८ मे, २०१८
७) शासन शुद्धीपत्रक क्र. कंत्राट १२१७/ प्र.क्र.९८/ना.पु.१६-अ, दि. ०१ ऑक्टोबर, २०१८
८) शासन परिपत्रक क्र. कंत्राट १२१६/ प्र.क्र.१८४/ना.पु.१६-अ, दि. ०६ जुलै, २०१७

प्रस्तावना :-

लक्ष्यनिर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत सर्व टप्प्यांवर अधिक पारदर्शकता आणण्यासाठी व शिधा वाटप दुकानांपर्यंत अन्नधान्य पोहोचविण्याकरीता सुधारीत धान्य वितरण पद्धत संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयानुसार विहित करण्यात आलेली आहे. यातील नवीन वाहतूक पद्धतीनुसार भारतीय अन्न महामंडळाच्या बेस डेपोपासून शिधा वाटप दुकानांपर्यंत जिल्हावार एकाच वाहतूकदारामार्फत शासकीय खर्चाने अन्नधान्याची वाहतूक करण्याचाही निर्णय घेतला आहे.

त्यानुसार संदर्भ क्र.२ येथील दि.२६ नोव्हेंबर, २०१२ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये राज्यातील १७ जिल्ह्यांमध्ये निविदा प्रक्रिया पूर्ण होऊन अन्नधान्याची वाहतूक कार्यान्वित करण्यात आली. मात्र, मुंबई-ठाणे शिधावाटप क्षेत्र, त्याचप्रमाणे अन्य १७ जिल्ह्यांमध्ये वारंवार निविदा प्रक्रिया राबवून देखील निविदा प्रक्रिया यशस्वी ठरत नसल्याचे, निविदेला प्रतिसाद लाभत नसल्याचे दिसून आले. महानगरपालिका क्षेत्रातील विशिष्ट अडचणी, झिरो पॉईंट संकल्पना, आधारभूत दरांमधील विसंगती यामुळे वाहतूकदारांना वाहतूक परवडत नाही, ही बाब विचारात घेऊन उपरोक्त त्रुटी दुर करून अन्नधान्य वाहतूक कंत्राट निश्चितीकरीता सुधारीत मार्गदर्शक सूचना संदर्भ क्र. ३ येथील दि. २० एप्रिल, २०१७ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये निर्गमित करण्यात आल्या. त्यानुसार राज्यामध्ये उर्वरीत जिल्ह्यांमध्ये निविदा प्रक्रिया पूर्ण करण्यात आली आहे.

संदर्भ क्र.६ येथील शासन निर्णयान्वये राज्यातील शासकीय धान्य गोदामातील अन्नधान्य हाताळणुकीसाठी कंत्राटे निश्चित करण्यासंदर्भात मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्यात आल्या असून संदर्भ क्र. ७ येथील शासन शुद्धीपत्रकान्वये सर्व जिल्ह्यांमध्ये त्या त्या जिल्ह्यातील वाहतूक कंत्राटे संपुष्टात येईपर्यंतच्या कालावधीसाठी हमाल कंत्राटे निश्चित करण्याच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत.

सद्यस्थितीत राज्यामध्ये लक्ष्यनिर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत अन्नधान्याची वाहतूक व शासकीय गोदामांमध्ये अन्नधान्याची हाताळणूक यासाठी स्वतंत्ररित्या कंत्राटे निश्चित करण्यात येतात. वाहतूक व गोदामस्तरावरील अन्नधान्याच्या हाताळणूकीच्या कामामध्ये सुसुत्रता आणून त्याचा वेग वाढविण्याच्या दृष्टीकोनातून वाहतूक व गोदामस्तरावरील हाताळणूक यासाठी एकत्रित निविदा प्रक्रिया राबविण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

लक्ष्यनिर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत सुधारीत धान्य वितरण प्रणालीमध्ये नवीन वाहतूक पद्धतीनुसार गहु, तांदुळ, डाळी, साखर (वेळोवळी शासनाने घेतलेल्या निर्णयानुसार अन्य शिधावस्तु) इत्यादींची वाहतूक करून ती रास्तभाव दुकानांमध्ये वितरीत करण्यासाठी वाहतूक व हाताळणूकीची एकत्रित कंत्राटे निश्चित करण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे. या निविदा प्रक्रियेसाठीच्या अटी व शर्ती त्याचप्रमाणे मार्गदर्शक सूचना पुढीलप्रमाणे विहित करण्यात येत आहेत.

(१) सुधारीत वाहतूक व हाताळणूक पद्धत:-

१.१ **पहिल्या टप्प्याची वाहतूक:** भारतीय अन्न महामंडळाच्या बेस डेपोपासून शासकीय धान्य गोदामापर्यंतची अन्नधान्याची पहिल्या टप्प्याची वाहतूक करून शासकीय गोदामात अन्नधान्य उतरवून त्याचे प्रमाणिकरण करून (प्रत्येक गोणी ५० किलोची बनवून) थप्पी रचून ठेवणे.

पहिल्या टप्प्याअंतर्गत जिल्हा मुख्यालयाच्या शहरांमध्ये जेथे भारतीय खाद्य निगमचा बेस डेपो व शासकीय धान्य गोदाम एकाच शहरात आहेत, अशा ठिकाणी, भारतीय अन्न महामंडळाच्या बेस डेपोपासून (साखरेसंदर्भात निर्धारित गोदामापासून) शिधावाटप दुकानांमध्ये धान्य पोहचवून त्याची दुकानामध्ये थप्पी लावून देणे.

१.२ **दुसऱ्या टप्प्याची वाहतूक:** शासकीय धान्य गोदामातील प्रमाणित केलेले अन्नधान्य, साखर इ.ची थप्पी मोडून ते वाहनामध्ये चढवून त्याची थप्पी लावून देणे, त्यानंतर त्याची दुसऱ्या टप्प्याची वाहतूक करून ते शिधा वाटप दुकानांमध्ये उतरवून देणे, त्याची दुकानांमध्ये थप्पी लावून देणे.

१.३ प्रमाणिकरण व अन्नधान्याची साठवणूक कंत्राटदारास नियमित शासकीय गोदामांमध्ये करावी लागेल. प्रमाणिकरणानंतर पोत्यांची शिलाई ही शिवणयंत्र वापरून अथवा सुतळीने करता येईल.

(२) निविदा प्रक्रिया राबविण्याची जबाबदारी :-

२.१ शासनाच्या वतीने लक्ष्यनिर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत विविध योजनेतील अन्नधान्य (साखरेसह) व इतर शिधावस्तूंच्या वाहतूक व हाताळणूक कंत्राट निश्चितीकरिता खुल्या ई-निविदा

- मागविणे, निविदा प्रक्रिया पूर्ण करणे व दर मंजूर झालेल्या निविदाकाराशी विहित कालावधीत करारनामा करण्याची जबाबदारी संबंधित जिल्हाधिकारी यांची राहिल.
- २.२ निविदेचा तांत्रिक लिफाफा उघडणे, निविदाकारास तांत्रिकदृष्ट्या पात्र ठरविणे, दराचा लिफाफा उघडणे व प्रदान केलेल्या अधिकार मर्यादेमध्ये निविदा दर मंजूर करणे इ. अधिकार जिल्हास्तरीय निविदा समितीस असतील.
- २.३ खुल्या निविदांसाठी सामान्य प्रशासन विभागाच्या शासन निर्णय क्रमांक मातंसं/नस्ती २०१२/ प्र.क्र.२७३/३९, दिनांक २६ नोव्हेंबर, २०१४ मधील सूचनांनुसार, त्याचप्रमाणे उद्योग उर्जा व कामगार विभागाच्या संदर्भ क्र. १ येथील दि. १ डिसेंबर, २०१६ रोजीच्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार खुली ई-निविदा प्रक्रिया राबविण्यात यावी.
- २.४ संपूर्ण निविदा प्रक्रिया पूर्ण करणे व दर मंजूर झालेल्या निविदाकाराशी विहित कालावधीत करारनामा करण्याची जबाबदारी जिल्हाधिकारी यांची राहिल.
- २.५ संपूर्ण निविदा अथवा निविदेचा काही भाग कोणतेही कारण न देता स्विकृत अथवा अस्विकृत करण्याचा अधिकार जिल्हाधिकारी यांचेकडे राहिल

(३) निविदा मागविणाऱ्या प्राधिकाऱ्यांच्या जबाबदाऱ्या:-

- ३.१ निविदा फॉर्म सोबत या शासन निर्णयाची छायाप्रत उपलब्ध करून द्यावी.
- ३.२ निविदा प्रसिध्द केल्यानंतर, कंत्राटदारांनी निविदा सादर करण्यापूर्वी, जिल्हाधिकारी यांनी इच्छूक निविदाकारांबरोबर निविदा पूर्व बैठक (Pre-bid Conference) घ्यावी आणि निविदेतील अटी, शर्ती व करावयाच्या कामाची तपशीलवार माहिती निविदाकारास देवून त्यांचे शंका निरसन करावे. निविदा प्रसिद्ध करताना जाहिरनाम्यामध्ये या बैठकीचा दिनांक नमूद करावा.
- ३.३ जिल्हाधिकारी यांनी निविदेस व्यापक प्रसिध्दी मिळेल याची दक्षता घ्यावी.
- ३.४ जिल्हाधिकारी यांनी निविदा कागदपत्रांमध्ये जिल्ह्यासाठीचे भारतीय अन्न महामंडळाचे विहित बेस डेपो व या बेस डेपोपासून जिल्ह्यातील शासकीय गोदामांची अंतरे, सरासरी अंतरे याबाबतची माहिती तसेच जिल्ह्याचे मासिक नियतन व त्यासाठी लागणाऱ्या वाहनांची क्षमता इत्यादी माहिती निविदाकारास उपलब्ध करून द्यावी.
- ३.५ जिल्हास्तरावर बेस डेपोनिहाय शासकीय गोदामांच्या वाहतुकीचे नियोजन करण्यात आलेले असले तरीही, प्रसंगत: जिल्ह्यासाठीच्या कोणत्याही बेस डेपोतून जिल्ह्यातील कोणत्याही शासकीय गोदामापर्यंतची वाहतूक निविदाकारास करावी लागेल, याची सुस्पष्ट कल्पना निविदाकारास द्यावी. कंत्राट कालावधीत अशा प्रकरणी वाहतूक करावी लागल्यास त्यासाठी अतिरिक्त देयकांची मागणी विचारात घेण्यात येणार नाही. याबाबींचा विचार करून निविदाकाराने निविदा दर भरावेत.
- ३.६ दुसऱ्या टप्प्याकरीता तालुकानिहाय चालू असलेल्या शिधा वाटप दुकानांची यादी, त्यांची शासकीय गोदामापासूनची सरासरी अंतरे, सर्व शिधा वाटप दुकानांचे एकुण मासिक नियतन व त्यासाठी आवश्यक असणारी वाहनांची संख्या इ. माहिती निविदाकारास उपलब्ध करून द्यावी.

(४) निविदा प्रक्रियेसाठी आधारभूत दर:-

४.१ वाहतुक व हाताळणूकीच्या कार्यपद्धतीनुसार निविदाप्रक्रियेसाठी निर्धारित केलेले वाहतुकीचे टप्पानिहाय आधारभूत दर पुढीलप्रमाणे असतील:-

वाहतुकीची पद्धत	आधारभूत दर (रुपये प्रति क्विंटल) संपूर्ण अंतराकरीता
पहिल्या टप्प्याची वाहतूक *	५०.८८
दुसऱ्या टप्प्याची वाहतूक	४२.४०

४.२ उपरोक्त परिच्छेद ४.१ मधील वाहतुकीचे आधारभूत दर हेच निविदा प्रक्रियेसाठीचे आधारभूत दर असतील. निविदाकाराने वाहतुकीच्या प्रत्येक टप्प्याचे स्वतंत्र दर भरावेत.

४.३ पहिल्या टप्प्याच्या वाहतुकीचे प्रति क्विंटल दर हे जिल्हा मुख्यालयाच्या परिच्छेद १.१ मधील विवक्षित ठिकाणी प्रस्तावित थेट वाहतुकीसाठी लागू राहतील.

४.४ आधारभूत दरांपेक्षा २० टक्के किंवा त्यापेक्षा कमी दराच्या निविदा स्विकारल्या जाणार नाहीत, अशा परिस्थितीत पुनर्निविदा प्रक्रिया राबविण्यात यावी.

४.५ जिल्ह्यासाठीच्या माथाडी मंडळांनी दि.०८ मे, २०१८ रोजीच्या शासन निर्णयातील परिच्छेद क्र.४ नुसार विहित केलेले कामाच्या सर्व बाबींचे आधारभूत दर किंवा हमाल कामगारांना प्रत्यक्ष मिळत असलेले दर यापैकी जे जास्त असतील ते दर हे या कंत्राटातील हाताळणूकीचे आधारभूत दर असतील. हाताळणूकीचे दर हे निविदा प्रक्रियेसाठीचे दर नाहीत.

४.६ काही अपरिहार्य कारणास्तव विहित बेस डेपोतून नियतन उपलब्ध करून देण्यास भारतीय अन्न महामंडळाने असमर्थता दर्शविल्यास पर्यायी डेपोतून वाहतुक करावी लागल्यास अशा वाहतुकीच्या अतिरिक्त खर्चाला पुढीलप्रमाणे मान्यता देण्यात यावी. निविदा भरताना त्या टप्प्याकरीता जे सरासरी अंतर विचारात घेण्यात आलेले आहे त्या अंतरापेक्षा जितक्या अधिक टक्क्याने अंतर वाढलेले आहे तेवढ्याच टक्क्यांचे ज्यादा वाहतुकीचे देयक प्रदान करण्यात यावे. कोणत्याही परिस्थितीत या कारणास्तव वाहतूकदाराची देयके प्रलंबित ठेवू नयेत. अशाप्रकारे होणारा अतिरिक्त खर्च भारतीय अन्न महामंडळाकडून प्राप्त करून घेण्यात यावा.

उदाहरणार्थ :- भारतीय अन्न महामंडळाचे बेस डेपो व संबंधित शासकीय गोदामामधील सरासरी अंतर ६५ किमी गृहीत धरून त्यासाठी प्रति क्विंटल रु. ५०.८८ इतका आधारभूत दर निर्धारित करण्यात आलेला आहे. जर या दरांमध्ये ही वाहतूक अपरिहार्य कारणास्तव १०० किमी वरून झालेली असेल तर वाहतुकीच्या देयकाची परिगणना पुढीलप्रमाणे होईल.

एफसीआय बेस डेपो व संबंधित शासकीय गोदामांमधील सरासरी अंतर (किमीमध्ये)	निर्धारित आधारभूत दर (रु.)	अपरिहार्य परिस्थितीत झालेली सरासरी वाहतूक (किमीमध्ये)	वाहतुकीच्या अंतरात झालेली सरासरी वाढ (टक्केवारीमध्ये)	त्याप्रमाणात वाहतुकीच्या दरामध्ये घावयाची वाढ (रु.)	१०० किमीच्या सरासरी वाहतुकीसाठी घावयाचे प्रति क्विंटल दर (रु.)
६५	५०.८८	१००	५३.८५	२७.४०	७८.२८

यासाठी निविदा प्रसिद्ध करताना जिल्हा पुरवठा कार्यालयाने जिल्ह्याचे बेस डेपो व शासकीय गोदामे यामधील अंतरे विचारात घेऊन सरासरी अंतरे निर्धारित करावीत व त्यानुसार वरीलप्रमाणे परिगणना करावी.

४.७ पुढील निविदा प्रक्रियेसाठी, मागील निविदेसाठीचा मंजूर दर अधिक ३ वर्षात घाऊक किंमत निर्देशांकामध्ये (WPI) झालेली वाढ / घट मिळून जे दर येतील तेच दर नवीन निविदा प्रक्रियेसाठीचे आधारभूत दर राहतील.

(५) निविदेच्या पात्रतेचे निकष व अटी-शर्ती:-

निविदाकाराने निविदा भरताना पुढील बाबींचा विचार करून निविदा दर भरावेत.

५.१ **आर्थिक अनुभव:** निविदाकारास मागील कोणत्याही किमान एक वर्षाचा वाहतुकीच्या कामाचा अनुभव असावा. निविदाकाराचा सरकारी / निमसरकारी वाहतुकीचा व अन्नधान्य हाताळणूकीचा अनुभव निश्चित विचारात घेण्यात येईल, मात्र ती तांत्रिक पात्रतेची अट असणार नाही.

५.२ **आर्थिक कुवत:** लक्ष्यनिर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत वाहतूक करण्याची निविदाकाराची आर्थिक कुवत असणे आवश्यक आहे, त्यासाठी निविदाकाराचा मागील कोणत्याही एका आर्थिक वर्षाचा केवळ वाहतुकीचा एकूण किमान आर्थिक व्यवहार (Turn over) रु. १.५० कोटी इतका असावा.

५.३ निविदा फॉर्म ची किंमत रुपये १०,०००/- एवढी राहिल.

५.४ **इसारा रक्कम:-**

५.४.१ निविदेसोबत रु. १५.०० लक्ष इतकी इसारा रक्कम घेण्यात यावी.

५.४.२ सुक्ष्म, लघु व मध्यम उद्योग विकास अधिनियम, २००६ अंतर्गत पुरवठादार म्हणून नोंदणी असलेल्या पुरवठादारांना निविदा शुल्क व इसारा रक्कम भरण्यापासून सूट देण्यात यावी.

५.४.३ इसान्याची रक्कम ऑनलाईन / धनाकर्षरूपात भरण्यात यावी.

५.४.४ ज्यांनी इसारा रक्कम भरलेली असेल, त्यांना निविदा भरणे बंधनकारक आहे, निविदा न भरल्यास त्यांची इसान्याची संपूर्ण रक्कम जप्त करण्यात यावी.

५.४.५ विनिर्दिष्टीत केलेल्या इसारा रक्कमेपेक्षा कमी रक्कम भरणान्या निविदाधारकाची निविदा अपात्र ठरवून भरलेली संपूर्ण रक्कम जप्त करण्यात यावी.

- ५.४.६ जिल्हाधिकारी यांनी इसारा रक्कम कोणाच्या नावे भरणा करावयाची याचा स्पष्ट उल्लेख निविदा सूचनेत करावा.
- ५.४.७ निविदा उघडल्यानंतर न्यूनतम निविदाकाराव्यतिरिक्त उर्वरित सर्व पात्र/अपात्र निविदाधारकांची इसारा रक्कम सात दिवसात परत करण्यात यावी.
- ५.४.८ इसारा रकमेवर कुठल्याही प्रकारे व्याज देय राहणार नाही.
- ५.४.९ इसारा रक्कम दोन महिन्यांच्या आत परत न केल्यास झालेल्या विलंबावर १० टक्के व्याज प्रदेय राहिल व व्याजाची पूर्ण रक्कम विलंबास जबाबदार असणाऱ्या संबंधित अधिकारी / कर्मचारी यांचेकडून वसूल करण्यात यावी.
- ५.४.१० निविदाकाराकडून खालील बाबींची पूर्तता न झाल्यास इसार्याची रक्कम जप्त करण्यात येईल.
- १) निविदा स्विकारण्याच्या अंतिम दिनांकानंतर निविदा किंवा प्रस्ताव मागे घेणे किंवा त्यात फेरफार करणे,
 - २) करारावर सही न करणे,
 - ३) निविदा किंवा प्रस्ताव स्विकारण्यात आल्यानंतर करारानुसार कामगिरीसाठी आवश्यक सुरक्षा अनामत न भरणे,
 - ४) निविदा दस्तावेजामध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे करारावर सही करण्यापूर्वी कोणत्याही अन्य अटींची पूर्तता न करणे.

५.५ अनामत रक्कम:-

- ५.५.१ निविदेसोबत बँक गॅरंटी घेण्यात येवू नये. मात्र ज्या निविदाकाराची निविदा मंजूर केली आहे, त्या निविदाकाराकडून करारनामा करण्यापूर्वी रु.१.५० कोटी इतकी अनामत रक्कम साडेतीन वर्षांच्या कालावधीसाठी बँक गॅरंटीच्या रुपाने पुढीलप्रमाणे घेण्यात यावी.
- १) निविदा मागविणाऱ्या प्राधिकाऱ्याच्या शहरात देय असलेल्या व निविदा मागविणाऱ्या प्राधिकाऱ्याच्या नावाने काढलेल्या डिमांड ड्राफ्टद्वारे,
 - २) कोणत्याही अनुसूचित वाणिज्यिक बँक / राष्ट्रीयकृत बँकेतील कराराच्या कालावधीत वैध राहणाऱ्या बँकेच्या हमीद्वारे.
- ५.५.२ बँक गॅरंटीच्या सत्यतेची पडताळणी संबंधित बँकेकडून करण्यात यावी.
- ५.५.३ कराराच्या पूर्ण कालावधीसाठी बँक गॅरंटी वैध राहिल याची दक्षता घ्यावी.
- ५.५.४ बँक गॅरंटी ही निविदा मंजूर झाल्यावर लवकरात लवकर जमा करण्यात यावी. मात्र, यातील बँकेला लागणारा किमान कालावधी विचारात घेता, योग्य ती मुदतवाढ देण्यात यावी.

५.६ प्रतिभूती ठेवीची रक्कम:-

- ५.६.१ ज्या निविदाकाराची निविदा मंजूर केली आहे त्या निविदाकाराकडून इसारा रकमेइतकी रक्कम प्रतिभूती ठेव म्हणून जमा करून घेण्यात येईल.

५.६.२ प्रतिभूती ठेवीच्या रकमेवर कुठल्याही प्रकारे व्याज देय राहणार नाही.

५.७ बँक गॅरंटी व प्रतिभूती ठेव याचा वापर खालील परिस्थितीत करण्यात यावा.

५.७.१ निविदाकाराने वाहतुकीचे व हाताळणूकीचे काम अचानक थांबविल्यास पर्यायी वाहतुकीकरीता आलेल्या खर्चाची वसुली.

५.७.२ निविदाकारावर आकारण्यात आलेला दंड वसूल करण्याकरीता अन्य मार्ग शिल्लक नसतील तर.

५.७.३ निविदाकाराचा वाहतुक व हाताळणूक ठेका संपलेला आहे परंतु त्याच्याकडून काही येणे आहे, वसुली आहे. ती वसूल करण्यासाठी अन्य मार्ग उपलब्ध नसतील तर सदरहु रक्कम प्रतिभूती ठेवी व बँक गॅरंटी मधुन वसूल करण्यात यावी.

५.८ निविदा फॉर्म ची किंमत, अनामत रक्कम, आर्थिक कुवत, सुरक्षा ठेव, बँक गॅरंटी यामध्ये दर तीन वर्षांनी २५ टक्के वाढ गृहीत धरुन त्याप्रमाणे याबाबीचे आर्थिक मुल्य निश्चित करावे.

५.९ निविदाकाराच्या मालकीच्या व नियंत्रणाखालील आवश्यक वाहनांची एकत्रित वहन क्षमता:-

तपशील	वाहनाची किमान क्षमता (मे.टन)	किमान एकत्रित वहन क्षमता (मे.टन)	
		स्वमालकीची वाहने	नियंत्रणाखालील वाहने
पहिला टप्पा वाहतूक	९	१०० मे.टन	१०० मे.टन
दुसरा टप्पा वाहतूक	२	५० मे.टन	५० मे.टन

५.१० भागीदारी संस्था (partnership firm / society), सहकारी संस्थांच्या (co-operative society / firm) बाबतीत भागिदार (partner)/ संचालक (Director)/ सभासदांच्या (member) नावे असलेली वाहने व त्यांचा अनुभव हे त्या भागीदारी संस्था/ सहकारी संस्थांच्या मालकीची वाहने व या वाहनांचा मागील एक वर्षाचा व्यवहार हा संस्थेचा आर्थिक व्यवहार म्हणून विचारात घेण्यात येईल.

५.११ निविदा धारक खाजगी व्यक्ती (private firm / Proprietary firm) असल्यास निविदेसोबत सादर केलेली मालकीची वाहने खुद्द त्या खाजगी व्यक्तीच्या नावे असणे आवश्यक राहिल.

५.१२ तांत्रिक पात्रतेकरीता निश्चित केलेल्या मालकीच्या वाहनांची वहनक्षमता व नियंत्रणाखालील वाहनांची वहनक्षमता या दोन्हीच्या बेरजेएवढी वहनक्षमता असलेली वाहने एखाद्या भागीदारी संस्था/ सहकारी संस्था / खाजगी व्यक्तीच्या नावे मालकीचे असल्यास, नियंत्रणाखाली स्वतंत्र वाहने असण्याची आवश्यकता नाही.

५.१३ निविदेसोबत सादर करण्यात येणाऱ्या मालकीच्या व नियंत्रणाखालील वाहनांच्या मालकीबाबत व ते संपूर्ण कंत्राट कालावधीकरीता वापरण्यास योग्य असल्याबाबत सक्षम परिवहन अधिकाऱ्याच्या प्रमाणपत्राची (R.C. Book with Fitness Certificate) साक्षांकित केलेली सत्यप्रत निविदेसोबत जोडण्यात यावी.

५.१४ निविदेसोबत सादर करण्यात येणा-या मालकीच्या व नियंत्रणाखालील वाहनांमधून अन्न सुरक्षा व प्रमाणके कायदा २००६ मधील तरतूदीनुसार सिमेंट, खत, रासायनिक पदार्थ, कोळसा ज्यांच्यामुळे नंतरच्या अन्नधान्याच्या गुणवत्तेवर परिणाम होईल अशा वस्तूंची वाहतूक कंत्राट कालावधीत करण्यात येणार नाही असे शपथपत्र निविदाकारास सादर करणे आवश्यक राहिल.

(६) निविदा पद्धती:-

- ६.१ निविदा पद्धती ही सामान्य प्रशासन विभागाच्या क्रमांक मातंसं/नस्ती २०१२/प्र.क्र.२७३/३९, दिनांक २६ नोव्हेंबर, २०१४ च्या शासन निर्णयानुसार ई-निविदा कार्यपद्धतीचा अवलंब करून राबविण्यात यावी.
- ६.२ ई-निविदेसाठी अनुसरावयाची कार्यपद्धती आणि मार्गदर्शक सूचना <http://mahatenders.gov.in> या संकेत स्थळावर उपलब्ध आहे. त्यानुसार कार्यवाही करण्यात यावी.
- ६.३ वाहतूक व हाताळणूक निविदेकरीता द्वी लीफाफा पद्धतीचा अवलंब करण्यात येईल. यामध्ये पहिला लिफाफा हा तांत्रिक लिफाफा असेल, ज्यामध्ये निविदाकाराची पात्रता सिद्ध करणारे पुरावे व निविदेच्या अटी व शर्ती मान्य असल्याचे स्वाक्षरीत केलेले दस्तऐवज असतील. दुसरा लिफाफा हा दराविषयक लिफाफा असेल ज्यात निविदाकार आपले दर नमुद करेल.
- ६.४ निविदेमध्ये कोणतेही अटीयुक्त दर स्विकारण्यात येणार नाहीत.
- ६.५ निविदेची रक्कम विचारात घेऊन उद्योग उर्जा व कामगार विभागाच्या संदर्भ क्र. १ येथील दि. १ डिसेंबर, २०१६ रोजीच्या शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार निविदा कालावधी निश्चित करावा.
- ६.६ तांत्रिक लिफाफा "अ" मध्ये (तांत्रिक लिफाफा) पुढील कागदपत्रे सादर करावीत.

अ.क्र.	कागदपत्रांची सुची
१	विहित प्राधिकरणाचा वाहतूक व्यवसाय नोंदणी दाखला (Enterprises, Traders असा नोंदणी दाखला असल्यास त्यामध्ये वाहतूकीचा स्पष्ट उल्लेख असणे बंधनकारक)
२	भागीदारी फर्म / सहकारी संस्था असल्यास त्याबाबतचा करारनामा /नियमावली
३	निविदा मंजूर झाल्यास, संस्थेची माथाडी मंडळाकडे मालक म्हणून नोंदणी करण्यात येईल असे शपथ पत्र
४	निविदा मंजूर झाल्यास, मालकीच्या व नियंत्रणाखालील वाहनांमधून अन्न सुरक्षा व प्रमाणके कायदा २००६ मधील तरतूदीनुसार सिमेंट, खत, रासायनिक पदार्थ, कोळसा ज्यांच्यामुळे नंतरच्या अन्नधान्याच्या गुणवत्तेवर परिणाम होईल अशा वस्तूंची वाहतूक कंत्राट कालावधीत करण्यात येणार नाही असे शपथपत्र
५	निविदाकाराची आर्थिक कुवत व अनुभव दर्शविणारे चार्टर्ड अकाउंटंटचे प्रमाण पत्र.
६	मालकीच्या व नियंत्रणाखालील वाहनाच्या आर. सी. बुक व फिटनेस प्रमाणपत्रांच्या (संबंधित सक्षम अधिकाऱ्याने दिलेल्या) साक्षांकित प्रती.

७	निविदेत नमूद केल्याइतक्या वहन क्षमतेच्या पृष्ठयर्थ स्वतःच्या मालकीच्या वाहनांचे क्रमांक, त्यांची क्षमता व मालकी इत्यादी बाबी दर्शविणारे विवरण पत्र.
८	निविदेत नमूद केल्याइतक्या वहन क्षमतेच्या पृष्ठयर्थ नियंत्रणांखालील वाहनांचे क्रमांक, त्यांची क्षमता व मालकी इत्यादी बाबी दर्शविणारे विवरण पत्र.
९	इसारा रक्कमेचा धनाकर्ष (ऑनलाईन भरली नसेल अशा वेळी)
१०	शासन निर्णयातील सर्व तरतूदी, अटी व शर्ती मान्य असल्याबाबतचे व त्यास बांधील असल्याबाबतचे शपथपत्र.
११	निविदाकाराचा PAN क्रमांक अथवा TAN क्रमांक यांची साक्षांकित प्रत

- ६.७ तांत्रिक लिफाफा "अ" मधील कागदपत्रांची पूर्तता निविदा सादर करताना पूर्ण करण्यात यावी. तांत्रिक लिफाफा उघडल्यानंतर ऐनवेळी कोणत्याही प्रकारची नवीन कागदपत्रे स्विकारण्यात येऊ नये. तांत्रिक लिफाफ्यातील कागदपत्रात व अटी/शर्तीत नमूद केलेल्या अर्हतेपेक्षा कमी अर्हता आढळल्यास निविदा अपात्र ठरविण्यात यावी.
- ६.८ मात्र, शासनाला स्पर्धात्मक दर प्राप्त होण्यासाठी खऱ्याखुऱ्या निविदाकारांना जास्तीत जास्त संख्येने निविदांमध्ये सहभागी होण्याची संधी देणे आवश्यक आहे. हा दृष्टीकोन ठेऊन विहित केलेल्या अत्यावश्यक कागदपत्रांमध्ये काही किरकोळ स्वरूपाच्या त्रुटी असतील (उदा. शपथपत्रे, साक्षांकित नसलेली कागदपत्रे इ.) व अशा त्रुटीची तात्काळ पूर्तता करणे शक्य असल्यास, व्यापारी लिफाफा उघडण्यापूर्वी अशा त्रुटीची तात्काळ पूर्तता करण्याची परवानगी निविदाकारांना द्यावी. अशा त्रुटी या वेळेत पूर्ण करता आल्या नाहीत तर मात्र ती निविदा अपात्र ठरवावी.
- ६.९ निविदा प्रक्रियेदरम्यान तांत्रिक लिफाफा "अ" उघडल्यानंतर व्यापारी दराचा लिफाफा "ब" उघडण्यापूर्वी कोणत्याही निविदाधारकांचे तांत्रिक लिफाफ्यासंदर्भात कोणतेही आक्षेप असल्यास अशा निविदाधारकांकडून आक्षेप लेखी घ्यावेत, कोणत्याही परिस्थितीत तोंडी आक्षेप मान्य करण्यात येवू नयेत.
- ६.१० निविदाधारकांकडून लिफाफा "अ" म्हणजे तांत्रिक लिफाफ्यात आवश्यक असलेली कागदपत्रे सादर न केल्यास सदरची निविदा अपात्र ठरविण्यात यावी. अशा निविदेचा लिफाफा "ब" (वाहतुक दर) उघडण्यास अपात्र ठरत असल्याने, संबंधित निविदाधारकाची लिफाफा "ब" उघडण्याची व त्यातील दर विचारात घेण्याची लेखी किंवा तोंडी आग्रह / विनंती कोणत्याही परिस्थितीत ग्राह्य धरण्यात येवू नये.
- ६.११ निविदा प्रक्रियेदरम्यान तांत्रिक लिफाफा "अ" उघडल्यानंतर निविदाधारकांचे तांत्रिक लिफाफ्यासंदर्भात कोणतेही आक्षेप नसल्यास सर्व पात्र व अपात्र निविदाधारकांकडून आक्षेप नसल्याबाबत तसे लेखी घ्यावे. आक्षेपाचे निराकरण करून दराचा लिफाफा उघडण्यात यावा.
- ६.१२ निविदेमध्ये कोणतीही अट अथवा पर्याय निविदाधारकास देता येणार नाही. अशा अटीयुक्त निविदा अपात्र ठरविण्यात याव्यात.

- ६.१३ निविदा कालावधीच्या अंतिम दिनांकापर्यंत ३ पेक्षा कमी निविदाकार सहभागी झाल्याचे दिसून आल्यास निविदा प्रक्रियेस किमान ७ दिवसांची पहिली मुदतवाढ देण्यात यावी. यावेळीही ३ पेक्षा कमी निविदा प्राप्त झाल्यास निविदा सादर करण्यास पुन्हा ७ दिवसांची दुसरी मुदतवाढ देण्यात यावी. प्रथम निविदेअंती किंवा मुदतवाढीनंतरही तांत्रिकदृष्ट्या तीनपेक्षा कमी पात्र निविदा प्राप्त झाल्यास फेरनिविदा मागविण्यात यावी.
- ६.१४ वारंवार निविदा प्रक्रिया राबवूनही तीनपेक्षा जास्त निविदा प्राप्त होत नसतील तर तिसऱ्या पुनर्निविदेला दिलेल्या दोन मुदतवाढीनंतरही ३ पेक्षा कमी मात्र किमान १ निविदा प्राप्त झाल्यास, लिफाफा “अ” उघडण्याची पुढील कार्यवाही निविदा मागविणाऱ्या अधिकाऱ्याने करावी. निविदाकार पात्र ठरल्यास "वाहतुक दराचा" लिफाफा “ब” विभागीय आयुक्त यांचेसमोर उघडावा व निविदा मंजुरीचा निर्णय घ्यावा व तसे शासनास अवगत करावे.

(७) निविदा मंजुरीचे प्राधिकार व कार्यपद्धती:

निविदाप्रक्रीया पारदर्शी पद्धतीने राबविण्यासाठी व वाजवी दर मंजूर होण्याकरीता खालीलप्रमाणे समित्यांची स्थापना करण्यात येत आहे.

७.१ जिल्हा स्तर समिती:-

जिल्हा स्तरावर दोन्ही टप्प्यांच्या एकूण आधारभूत दरांपेक्षा ५ टक्के अधिक या मर्यादेपर्यंत निविदा मंजूर करण्यास जिल्हा स्तरीय समिती सक्षम असेल.

७.१.१ जिल्हा स्तरीय समितीची रचना पुढीलप्रमाणे असेल:

१	जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
२	जिल्हा पुरवठा अधिकारी/ अन्नधान्य वितरण अधिकारी	सदस्य सचिव
३	जिल्हा कोषागार अधिकारी	सदस्य
४	उप प्रादेशिक परिवहन अधिकारी	सदस्य

७.१.२ निविदा उघडल्यानंतर न्यूनतम निविदा दोन्ही टप्प्यांच्या आधारभूत दराच्या ५ टक्केपेक्षा जास्त या मर्यादेत प्राप्त झाली असेल, तर जिल्हा स्तरीय समितीने सदर प्रस्ताव योग्य कारणमिमांसेसह राज्य शासन स्तरावरील समितीकडे एका आठवड्याच्या आत सादर करावा.

७.१.३ जिल्हास्तरावरील समितीने निविदा उघडल्याच्या दिनांकापासून एका कॅलेंडर महिन्याच्या आत आधारभूत दरांपेक्षा ५ टक्के अधिक या मर्यादेत निविदा मंजूर करावी. एक महिन्याच्या आत निर्णय न झाल्यास प्रकरण शासनाकडे सादर करावे.

७.२ राज्यस्तरावरील समिती:

आधारभूत दरांवर ५ टक्केपेक्षा जास्त दर प्राप्त झालेल्या निविदांना मंजूरी देण्याचे अधिकार राज्यस्तरीय समितीस राहतील.

७.२.१ राज्यस्तरावरील समिती पुढीलप्रमाणे असेल.

१	प्रधान सचिव, अनापुवग्रासंवि	अध्यक्ष
२	उप सचिव (नापु-१६अ)	सदस्य सचिव
३	वित्तीय सल्लागार व उप सचिव	सदस्य
४	उप सचिव, वित्त विभाग	सदस्य
५	उप सचिव, परिवहन विभाग	सदस्य

७.२.२ असे दर मंजूर करण्यापुर्वी राज्य स्तरावरील समिती जिल्हा स्तरावरील समितीचा अहवाल प्राप्त करून घेईल व प्राप्त परिस्थितीत व्यवहारीक पातळीवर किती दर असले पाहिजे याचा अभ्यास करून समिती निर्णय घेईल.

७.३ तीन वर्षांनंतर आधारभूत दर हे त्या त्या वर्षीच्या घाऊक किंमत निर्देशांकाच्या दरवाढ / घट यासह त्या त्या जिल्हयांकरीता वाजवी पातळीवर आलेले असतील यास्तव जिल्हास्तर समितीस आधारभूत दराच्या, तर राज्यस्तर समितीस त्यावरील अधिक दराच्या निविदा मंजूर करण्याचे अधिकार राहतील.

(८) निविदेतील दरांची विधीग्राह्यता:-

- ८.१ निविदाधारकाने शासन निर्णयातील सर्व तरतूदी लक्षात घेवून निविदेत दर नमूद करावेत. मागाहून दरातील बदलाबाबतची विनंती अथवा कोणत्याही प्रकाराच्या तक्रारीची दखल घेण्यात येणार नाही.
- ८.२ सर्व निविदाकारांची दरपत्रके निविदा उघडण्याच्या तारखेपासून १२० दिवस विधी ग्राह्य राहतील.
- ८.३ मात्र या कालावधीमधून निविदा प्रक्रियेबाबत न्यायालयीन प्रकरण उद्भवल्यास त्यासाठी लागणारा कालावधी वगळण्यात येईल.

(९) वाटाघाटीसाठी मार्गदर्शक सुचना:-

९.१ स्पर्धात्मक निविदा आल्यानंतर वाटाघाटी करण्यास कोणत्याही परिस्थितीत प्रोत्साहन देण्यात येऊ नये. वाटाघाटीमुळे बाजारात चुकीचे संदेश जातात आणि त्यामुळे निविदा यंत्रणेबाबत साशंकता निर्माण होऊ शकते. त्यामुळे एल-१ व्यतिरिक्त कोणत्याही निविदाकारासोबत वाटाघाटी करण्यात येऊ नयेत. तथापि, एल-१ निविदाकाराबरोबर देखील फक्त खालील परिस्थितीमध्ये वाटाघाटी करता येतील.

- ९.१.१ जर दर असमर्थनीय असतील किंवा बाजारातील भावांपेक्षा जास्त असतील तर,
- ९.१.२ जर निविदाकरांनी संघ (कार्टेल) स्थापन केला असल्याचा संशय असेल तर,
- ९.१.३ जर निविदा प्रक्रीयेत कमीतकमी ३ वैध व्यापारी निविदांचे मुल्यांकन करणे शक्य झाले नसेल तर.

- ९.२ वाटाघाटीचा गैरवापर केला जाऊ नये. एल-१ निविदाकाराबरोबर संशयास्पद हेतुने वाटाघाटी केल्यास त्याच्या परिणामस्वरूप निर्णय घेण्यास विलंब होऊ शकतो. वाटाघाटीसाठी शिफारस करण्याच्या प्राधिकाऱ्याने खात्री पटेल अशी कारणे नमुद करणे आवश्यक आहे. त्याशिवाय कोणत्याही परिस्थितीत निविदांना त्यांच्या वैधता कालावधीमध्येच अंतिम स्वरूप देण्यात येईल, याची काळजी घेण्यात यावी.
- ९.३ वाटाघाटी या व्यक्तींनी न करता त्या संपूर्ण निविदा समितीने कराव्यात. वाटाघाटी प्रक्रीयेचे कागदपत्र जतन करण्यात यावेत. निविदाकाराने त्याचा वाटाघाटी नंतरचा देकार निविदा समितीपुढे लेखी सादर करावा.

(१०) करारनामा:-

- १०.१ मंजूर निविदाधारकास निविदा मंजूरीनंतर ७ दिवसाचे आत सर्व कागदपत्रांची पूर्तता करून रुपये १००/- च्या स्टॅम्प पेपरवर विहित नमुन्यात करारनामा करणे बंधनकारक आहे.
- १०.२ या शासन निर्णयानुसार जाहीर निविदा प्रक्रीया राबवून निविदा मंजूर करण्यात आलेल्या निविदाधारकासोबत करण्यात येणा-या करारनाम्यास या शासन निर्णयातील सर्व तरतूदी लागू राहतील. तसे करारनाम्यात नमूद करण्यात यावे.
- १०.३ निविदाकाराशी करारनामा करताना दि. ०८ मे, २०१८ रोजीच्या शासन निर्णयासोबतच्या प्रारूप करारनाम्यातील सर्व आवश्यक अटी व शर्ती नवीन करारनाम्यात अंतर्भूत करण्यात याव्यात.
- १०.४ करारनाम्यावर जिल्हाधिकारी / जिल्हा पुरवठा अधिकारी व कंत्राटदार यांनी स्वाक्षरी करणे आवश्यक राहिल.
- १०.५ करारनाम्याच्या प्रत्येक पानावर व दुरुस्तीच्या ठिकाणी जिल्हाधिकारी / जिल्हा पुरवठा अधिकारी व वाहतूकदार यांनी स्वाक्षरी करणे आवश्यक राहिल.
- १०.६ मंजूर निविदाकाराने विहित मुदतीत करारनामा करण्यास नकार दिल्यास किंवा करारनामा करण्यास टाळाटाळ केल्यास अशा निविदाधारकाची संपूर्ण इसारा रक्कम जप्त करून नवीन निविदा प्रक्रीया राबविण्यात यावी. अशा फेरनिविदा प्रक्रीयेत पहिल्या निविदेत करारनामा करण्यास नकार देणाऱ्या प्रथम न्यूनतम निविदाकारास प्रतिबंधित करावे.
- १०.७ तथापि काही तांत्रिक कारणास्तव प्रथम न्यूनतम निविदाधारक विहित मुदतीत करारनामा करण्यास असमर्थ ठरल्यास व विहित मुदतीनंतर परंतु नविन निविदाप्रक्रीया चालू होण्यापुर्वी सर्व कागदपत्रांची पूर्तता करून न्यूनतम निविदाकार करारनामा करण्यास तयार असल्यास अशा निविदाधारकाशी करारनामा करण्यात यावा.
- १०.८ निविदा सादर केल्यानंतर निविदाकार हा निविदेच्या तसेच करारनाम्यातील तरतूदींना बांधील राहिल. न्यूनतम दर असलेल्या निविदाकाराने करारनामा करण्यास नकार दिल्यास अथवा टाळाटाळ केल्यामुळे अथवा आदेश देवूनही काम न केल्यास, शासनाने खर्च करावयाची अतिरिक्त रक्कम, स्टेट बँक ऑफ इंडियाच्या "पी. एल. आर. (Prime Lending Rate) अधिक दोन टक्के" व्याजासह निविदाकाराकडून वसूल करावी.

(११) कंत्राट कालावधी व मुदतवाढ:-

- ११.१ निविदा प्रक्रियेद्वारे जी निविदा अंतिम होईल त्या निविदाकारासोबत तीन वर्षांच्या कालावधीकरिता वाहतूक व हाताळणूक करारनामा करण्यात येईल. निविदाकाराशी ज्या तारखेस करारनामा करण्यात येईल. त्या तारखेस कंत्राटाचा कालावधी सुरु होऊन तो पुढील तीन वर्षांपर्यंत असेल.
- ११.२ तीन वर्षांचा कंत्राट कालावधी संपल्याअगोदर किमान ३ महिने नवीन निविदा प्रक्रिया सुरु करावी.
- ११.३ कंत्राट कालावधी संपल्यानंतर सुद्धा जर नवीन कंत्राट काही अपरिहार्य परिस्थितीमुळे किंवा न्यायालयीन प्रकरणामुळे निश्चित करता आले नाही तर, कंत्राटाचा कालावधी २ महिन्यांपर्यंत वाढविण्याचा अधिकार जिल्हा स्तरावर संबंधित जिल्हाधिकारी यांना राहिल.
- ११.४ वाढीव २ महिन्यांच्या कालावधीनंतरही काही अपरिहार्य कारणास्तव पुढील कालावधीकरिता कंत्राट निश्चित करणे शक्य नसल्यास, त्या कालावधीपर्यंत कंत्राटाचा कालावधी वाढविण्याबाबतचा निर्णय शासन स्तरावरून घेण्यात येईल. त्यासाठी जिल्हाधिकारी यांनी आवश्यक तो प्रस्ताव विनाविलंब शासनास पाठवावा.

(१२) निविदा मंजूरीपश्चात जिल्हा पुरवठा कार्यालयाच्या जबाबदाऱ्या :-

- १२.१ वाहतूक व हाताळणूक निविदा अंतिम झाल्यानंतर वाहतूकदाराकरीता अन्नधान्य वाहतूकीचे मार्ग निश्चित करून देण्यात यावेत. विशेषतः दुसऱ्या टप्प्याच्या / थेट वाहतूकीच्या ठिकाणी वाहतूकीचे मार्ग निर्धारित करण्यात यावेत. या मार्गावरील शिधावाटप दुकानांची परमीटे एकत्रित देण्यात यावीत. यासाठी योग्य ते नियोजन पुरवठा कार्यालयाने करावे. एकाच मार्गावर पुर्ण क्षमतेने गाडी जाईल व त्या मार्गावरील सर्व शिधा वाटप दुकानदार त्यांना उपलब्ध होतील याची खात्री करावी. मार्गाचे व फेरीचे व्यवस्थापन चोख केल्यास ही बाब वाहतूकदाराच्या फायदयाची व अंतिमतः शासनाच्याही फायदयाची होईल याची काळजी घ्यावी.
- १२.२ वाहतूक खर्चात बचत करण्याच्या दृष्टीने जिल्ह्यातील सर्व शासकीय गोदामापर्यंतची वाहतूक जवळच्या भारतीय अन्न महामंडळाच्या बेस डेपोतून करण्यात यावी. अशा जवळच्या बेस डेपो मधुन संबंधित गोदामाकरीता भारतीय अन्न महामंडळाकडून जिल्हा प्रशासनाने नियतन प्राप्त करून घ्यावे.
- १२.३ बेस डेपोवरून मिळणा-या धान्याचे वजन करून देण्याची जबाबदारी भारतीय अन्न महामंडळाची आहे. वजनकाटा नादुरुस्त झाल्याच्या कारणास्तव वाहतूक कंत्राटदारास अन्य ठिकाणच्या खाजगी / शासकीय वजन काट्यावर जाण्यास भाग पडल्यास, अशा फे-यामुळे होणा-या अतिरिक्त खर्चाची जबाबदारी भारतीय अन्न महामंडळाची राहिल, त्यासाठी देखील परिच्छेद क्र.४.६ नुसार कार्यवाही करण्यात यावी.
- १२.४ कंत्राटदाराने उपलब्ध करून दिलेल्या सादर केलेले मालकीच्या/नियंत्रणाखालील /अतिरिक्त वाहनांची परराज्यात नोंदणी झालेली असल्यास, सदरच्या वाहनांना कंत्राट कालावधीत महाराष्ट्र राज्यात वाहतूक करण्यास परिवहन खात्याने परवानगी दिली असल्याची कागदपत्रे वाहतूक कंत्राटदाराने जिल्हाधिकारी यांचेकडे सादर करावीत व अशी कागदपत्रे प्राप्त झाली

- असल्याची खातरजमा करुन अशी वाहने वापरण्यास परवानगी द्यावी.
- १२.५ कंत्राटदाराने मजुरीची रक्कम विहित वेळेत न भरल्यास प्रथम वेळेस त्यांना लेखी समज देण्यात यावी. द्वितीय वेळी त्यांना सदरच्या रक्कमेचा भरणा विहित वेळेत न केल्यास कंत्राटदाराच्या वाहतूक देयकातून मजुरीची रक्कम कपात करुन ती माथाडी मंडळाकडे जमा करण्यात यावी.
- १२.६ कंत्राट मंजूर झालेल्या वाहतूकदार संस्थेस माथाडी मंडळाच्या सर्व अटी व शर्ती लागू राहतील. जिल्हाधिकारी / जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांना माथाडी मंडळात मुख्य मालक म्हणून नोंदीत होणे माथाडी कायद्यानुसार बंधनकारक राहिल. कंत्राटदाराने माथाडी कायदा व योजनेतील तरतुदीचे उल्लंघन केल्यास मुख्य मालक माथाडी कायद्यातील तरतुदीचे अनुपालन माथाडी मंडळाच्या सुचनेनुसार करेल.
- १२.७ माथाडी मंडळाकडे नोंदीत हमाल कामगारांची जिल्हा माथाडी मंडळाने घोषित केलेली लेव्हीची रक्कम प्रत्येक महिन्याच्या १५ तारखेपर्यंत माथाडी मंडळाकडे ऑनलाईन पध्दतीने अथवा धनाकर्षाद्वारे जमा करण्याची जबाबदारी संबंधित जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांची राहिल.
- १२.८ माथाडी कायद्यातील तरतुदीनुसार माथाडी मंडळाकडे जमा करण्यात येणाऱ्या लेव्हीच्या रकमेतून माथाडी कामगारांसाठी माथाडी कायदा व त्या खालील योजनेनुसार सामाजिक सुरक्षितता व कल्याणकारी योजनेचे फायदे माथाडी मंडळाने उपलब्ध करुन देणे आवश्यक आहे. जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांनी माथाडी मंडळाकडे जमा करण्यात येणाऱ्या लेव्हीच्या रकमेतून बाबनिहाय खर्चाचे विनियोजन करण्यात आले आहे किंवा कसे याबाबतचे प्रमाणपत्र प्राप्त झाल्याशिवाय पुढील महिन्याच्या लेव्हीची अदायगी जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांनी माथाडी मंडळाकडे भरू नये.
- १२.९ माथाडी मंडळाकडून हमालांचे वेतन त्यांच्या बचत खात्यावर ऑनलाईन जमा करणे अभिप्रेत आहे. यानुसार कार्यवाही होत आहे, तसेच नोंदणीकृत हमाल कामगारांना रोख वेतन दिले जात नाही, यावर लक्ष ठेवण्याची जबाबदारी जिल्हा पुरवठा अधिकाऱ्यांची राहिल.

(१३) कंत्राटदाराच्या जबाबदाऱ्या :-

- १३.१ कंत्राटदारास वाहतूकीस उपयोगात आणावयाच्या वाहनांवर "लक्ष्य निर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्था सुधारीत धान्य वितरण पध्दत महाराष्ट्र शासन" असे ठळक अक्षरात लिहावे लागेल.
- १३.२ जिल्ह्यातील सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेचे संपूर्ण संगणकीकरण पूर्ण होईपर्यंत कंत्राटदारास स्वमालकीच्या नियंत्रणाखालील वाहनांना (संपूर्ण वाहनास) हिरवा रंग द्यावा लागेल व वाहनांना स्वखर्चाने जीपीएस यंत्रणा बसवावी लागेल. त्याच्या संनियंत्रणाची सुविधा जिल्हा पुरवठा कार्यालयास उपलब्ध करुन द्यावी लागेल. वाहतूकीसाठी उपलब्ध करुन दिलेल्या अतिरिक्त वाहनांना देखील जीपीएस यंत्रणा बसविलेली असणे बंधनकारक राहिल. जिल्हा पुरवठा कार्यालयाने या जीपीएस यंत्रणेचे संनियंत्रण करण्यासाठी जबाबदार अधिकाऱ्याची निवड करुन हे संनियंत्रण रोज होईल याची खातरजमा करावी.

- १३.३ वाहतुकीच्या पहिल्या टप्प्यामध्ये अन्नधान्य शासकीय गोदामामध्ये पोहचविल्यावर हे अन्नधान्य गोदामामध्ये उतरवून घेणे, त्याचे प्रमाणिकरण करणे, प्रमाणिकरण केलेल्या धान्याची गोदामामध्ये थप्पी लावून देणे, दुसऱ्या टप्प्याच्या वाहतुकीसाठी गोदामातील थप्पीवरून धान्य उतरविणे, त्याची वाहनामध्ये थप्पी लावून देणे, ही कामे कंत्राटदारास करावी लागतील. गोदामातील या दोन्ही प्रकारच्या कामासाठी माथाडी कामगारांना माथाडी मंडळाने विहित केल्यानुसार मजुरी व दरवर्षी लागू होणारे महागाई निर्देशांक संदर्भ क्र. ८ येथील दि. ६ जुलै, २०१७ रोजीच्या शासन परिपत्रकानुसार परिगणित करून त्याला अदा करावे लागतील. याबाबत कोणतीही न्यायालयीन बाब उद्भवल्यास त्याची संपूर्ण जबाबदारी कंत्राटदाराची राहिल.
- १३.४ वाहतुकीच्या दुसऱ्या टप्प्यामध्ये शिधा वाटप दुकानदारास धान्य मोजून देणे व दुकानात थप्पी लावून देण्याची जबाबदारी कंत्राटदाराची असेल. त्यासाठी येणाऱ्या हमाली इ. खर्चाचा भार त्यास सोसावा लागेल. निविदा दर भरताना या सर्व बाबींचा विचार करून त्यांनी दर भरावेत. थेट वाहतूकीसंदर्भात शिधावाटप दुकानदारास धान्य मोजून देण्यासाठी वाहनामध्ये वजन काट्याची व्यवस्था त्यास करावी लागेल.
- १३.५ लक्ष्यनिर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत अन्नधान्याचे नियतन केंद्र शासनाकडून राज्यास प्राप्त होते. सदर नियतनामध्ये काही महिन्यात अतिरिक्त नियतन प्राप्त होते. यामुळे जिल्ह्याच्या नियतनानुसार प्रत्येक महिन्यात अधिक / कमी अन्नधान्य नियतनाची वाहतूक करावी लागेल.
- १३.६ अन्नधान्याच्या वाहतुकीकरीता प्रमाणित केलेल्या जवळच्या मार्गाव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही मार्गाने अथवा आडमार्गाने धान्याची वाहतूक करण्यात येऊ नये. आपत्कालीन परिस्थितीत (उदा. पूरपरिस्थिती, अपघात, स्थानिक जत्रा, आंदोलने इ.) नियोजित मार्गाव्यतिरिक्त अन्य पर्यायी मार्गाने वाहतूक करावी लागल्यास कंत्राटदारास जिल्हाधिकारी यांची लेखी परवानगी घ्यावी लागेल.
- १३.७ जिल्हाधिकारी यांनी आदेशित केल्यास शासनाच्या इतर योजनेअंतर्गतच्या अन्नधान्याच्या वाहतुकीचे कामसुध्दा त्यास मंजूर दरांमध्ये करावे लागेल.
- १३.८ निविदाकारांकडे आवश्यक असलेल्या मालकीच्या व नियंत्रणाखालील वाहनांची किमान वहन क्षमता (वेळोवेळी सुधारीत केलेल्या वहनक्षमतेनुसार) निश्चित करण्यात आली असली तरी धान्याची वाहतूक विहित वेळेत पूर्ण करण्यासाठी व त्यासाठी आवश्यक असल्यास अतिरिक्त वाहने उपलब्ध करून काम पूर्ण करण्याची सर्वस्वी जबाबदारी कंत्राटदाराची असेल.
- १३.९ वाहतूक करताना येणाऱ्या तुटीस कंत्राटदार स्वतः जबाबदार राहिल व येणाऱ्या तुटीची रक्कम स्वतंत्रपणे विहित केलेल्या दरानुसार कंत्राटदारास द्यावयाच्या मासिक देयकातून कपात करण्यात येईल.
- १३.१० कंत्राटदारास उपकंत्राटदाराची नियुक्ती करता येणार नाही.
- १३.११ कंत्राटदाराने त्यांच्या विश्वासातील प्रतिनिधी, परवानाधारक (Driving licence) वाहन चालक, वाहक, हमाल यांची नेमणूक करावी.

- १३.१२ वाहन वापराबाबत आणि वाहनभार क्षमता, वाहनांचे कर, विमा, प्रदुषण, चालक, मदतनीस, हमाल यांचा विमा, किमान वेतन इ. बाबत शासनाच्या अस्तित्वात असलेल्या सर्व नियमांचे पालन करण्यास कंत्राटदार बांधील राहील.
- १३.१३ कामगार भरपाई अधिनियम अंतर्गत वाहतुकीच्या कामासाठी लावलेल्या कामगारांना द्यावयाची नुकसान भरपाई, त्यांचे वेतन, सेवा इत्यादीबाबत न्यायालयामध्ये दाखल होणाऱ्या दाव्यांबाबतची सर्वस्वी जबाबदारी कंत्राटदाराची राहील.
- १३.१४ गोदामातील अन्नधान्याच्या हाताळणुकीची जबाबदारी कंत्राटदाराकडे असल्याने, गोदामामध्ये कार्यरत हमालांना माथाडी मंडळाच्या दराने मजुरी अदा करण्याची जबाबदारी तसेच प्रत्येक वर्षी मार्च महिन्यामध्ये लागू झालेल्या महागाई निर्देशांकानुसार जिल्हा पुरवठा कार्यालयाने मंजूर केलेल्या दरवाढीनुसार हमालांना दरवाढ देण्याची जबाबदारी संबंधित कंत्राटदाराची असेल. त्यासाठी निविदा मंजूर झाल्यावर त्यास माथाडी मंडळाकडे मालक म्हणून नोंदीत व्हावे लागेल. याबाबतचा कोणतीही न्यायालयीन बाब उद्भवल्यास याबाबतची संपूर्ण जबाबदारी कंत्राटदाराची राहील.
- १३.१५ कंत्राटदाराने माथाडी कायद्यातील तरतुदीनुसार गोदामातील नोंदीत हमाल कामगारांची मजुरी प्रत्येक महिन्याच्या ७ तारखेपर्यंत माथाडी मंडळात ऑनलाईन पध्दतीने अथवा धनाकर्षाद्वारे जमा करणे बंधन कारक राहिल.
- १३.१६ शासकीय गोदामातील अन्नधान्य हाताळणुकीचे काम "अत्यावश्यक सेवेमध्ये" येत असल्याने, संबंधित कामगारांना संप / काम बंद आंदोलन इत्यादी प्रकारे कामात व्यत्यय आणता येणार नाही. अशा प्रकारे कामात व्यत्यय आणणाऱ्या कामगाराबाबत कंत्राटदार संस्थेने / माथाडी मंडळाने नोंदणी रद्द करण्याबाबत माथाडी कायद्यातील तरतुदीनुसार तातडीने कार्यवाही करावी. या संबंधीची सर्व जबाबदारी कंत्राटदाराची राहिल. या बाबत जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांनीही वेळोवेळी योग्य ती दक्षता घ्यावी.
- १३.१७ कंत्राटदारास कंत्राट कालावधीत गोदामातील हाताळणुक कामासंदर्भात माथाडी मंडळाच्या नियमातील अटी व शर्तीचे काटेकोरपणे पालन करणे बंधनकारक राहील.
- १३.१८ ज्या कंत्राटदाराची निवड करण्यात येईल, त्याने करारनामा करण्यापूर्वी माथाडी मंडळाकडे मालक म्हणून नोंदणी करणे, शासकीय गोदामात प्रत्यक्ष काम करत असलेल्या हमालांची माथाडी मंडळाकडे नोंदणी करून घेणे व त्यांना ओळखपत्र देणे बंधनकारक राहील.
- १३.१९ शासकीय गोदामातील कामामध्ये सातत्य रहावे, त्याचप्रमाणे ते हमालांच्या कमतरतेमुळे / अनुपस्थितीमुळे खोळंबून राहू नये, यासाठी आवश्यक ते हमाल कामगार उपलब्ध करून देण्याची विनंती माथाडी मंडळाकडे करण्यात यावी. माथाडी मंडळाकडून नोंदीत हमाल कामगारांचा पुरवठा न झाल्यास तात्पुरत्या स्वरूपात तातडीने हमाल उपलब्ध करून देण्याची जबाबदारी संबंधित कंत्राटदाराची राहील.
- १३.२० नोंदीत नसलेल्या माथाडी कामगारांची माथाडी मंडळाकडे नोंद करण्याबाबतची कार्यवाही तातडीने पुर्ण करण्याबाबतची जबाबदारी कंत्राटदाराची राहील.

(१४) देयकांची अदायगी :-

- १४.१ दोन्ही टप्प्याची वाहतूक व गोदामातील हाताळणूक यासाठी एकत्रित निविदा प्रक्रिया राबविण्यात येत असली तरी देयकांची परिगणना स्वतंत्रपणे म्हणजेच भारतीय खाद्य निगमचा बेसडेपो ते शासकीय धान्य गोदाम व शासकीय धान्य गोदाम ते शिधावाटप दुकान व गोदामस्तरावरील अन्नधान्याची हाताळणूक अशी स्वतंत्रपणे करण्यात यावी. कंत्राटदाराने दोन्ही टप्प्याच्या वाहतूकीची व हाताळणूक कामाची देयके महिना संपल्यावर पुढील महिन्याच्या १५ तारखेच्या आत जिल्हा पुरवठा कार्यालयास सादर करावीत.
- १४.२ वाहतुकदाराकडून देयके सादर झाल्यावर पुरवठा कार्यालयाने या देयकांची छाननी करून जास्तीतजास्त ७ दिवसात देयकांची अदायगी करावी. छाननी दरम्यान काही कागदपत्रांची पूर्तता होण्याची आवश्यकता असल्यास, ऑनलाईन नोंदी व वाहतूक पासाच्या आधारे धान्य पोहोचल्याची खातरजमा करून घेऊन ७० टक्के देयकांची अदायगी करण्यात यावी. कंत्राटदाराकडून सादर केलेल्या देयकांमध्ये त्रुटी आढळल्यास सर्व त्रुटी एकाच वेळी त्यांना कळवाव्यात, वारंवार त्रुटी काढणे टाळावे. तसेच त्रुटींची पूर्तता तात्काळ करून घ्यावी.
- १४.३ आर्थिक तरतूद उपलब्ध असताना देयके अदा करण्यास विलंब झाल्यास याबाबत जिल्हा पुरवठा अधिकारी व जिल्हा पुरवठा कार्यालयातील सहाय्यक लेखाधिकारी यांना जबाबदार धरण्यात येईल.
- १४.४ वाहतूकीच्या ज्या टप्प्याची जितकी क्विंटल वाहतूक झाली असेल त्याच्या मंजूर दरांनुसार देयकांची अदायगी करण्यात यावी.
- १४.५ कंत्राटदाराच्या देयकातून केंद्र शासनाच्या प्रचलित नियमानुसार आयकर तसेच, इतर सर्व शासकीय अनिवार्य वजाती वसूल केल्यानंतरच देयकांची अदायगी करावी.
- १४.६ कंत्राटदारास **हमालीची** देयके सादर करण्यासाठी प्रत्येक आठवड्याच्या शेवटी व महिना पुर्ण झाल्यावर गोदामपालाने L रजिस्टर कंत्राटदार संस्थेस उपलब्ध करून दयावे. त्याप्रमाणे कार्यवाही न झाल्यास गोदामपालास जबाबदार धरून त्याच्याविरुद्ध कारवाई करण्यात यावी. कंत्राटदार संस्थेने तहसिलदार कार्यालयाकडे हमालीची देयके सादर केल्यावर तहसिलदार कार्यालयाने त्याच दिवशी अथवा फार तर दुसऱ्या दिवशी देयके जिल्हा पुरवठा कार्यालयाकडे सादर करणे आवश्यक आहे. त्याप्रमाणे कार्यवाही न झाल्यास संबंधित कर्मचाऱ्याची व तहसिलदार यांची जबाबदारी निश्चित करण्यात यावी.
- १४.७ प्रत्येक वर्षीच्या मार्च महिन्यामध्ये महागाई निर्देशांकानुसार दरवाढ परिगणित झाल्यावर दरातील वाढीनुसार त्यापुढील कालावधीची मासिक देयके निघतील, त्यासाठी संबंधित गोदामपालाकडे दरांमध्ये झालेली सुधारणा तातडीने कळविण्यात यावी. जेणे करून प्रत्येक महिन्यात तयार होणारी हमालीची देयके ही महागाई निर्देशांकानुसार झालेल्या वाढीसह सादर होतील व हमाल कामगारांना महागाई निर्देशांकाच्या वाढीसह वेतन मिळेल याची जबाबदारी जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांची राहिल.

१४.८ भारत सरकारच्या वित्त मंत्रालयाच्या दि. ०८.१०.१९९३ च्या परिपत्रकातील परि. क्र. ५.३ नुसार सर्व प्रकारच्या कंत्राटांना आयकर अधिनियम १९६१ च्या कलम १९४ (सी) च्या तरतुदी लागू आहेत. त्यानुसार वित्तीय सल्लागार व उपसचिव यांच्याकडील परिपत्रक क्र. का-१/३९८/७९२२, दि. ९ डिसेंबर, १९९६ अन्वये हमाली कामाच्या देयकातून केंद्रशासनाच्या प्रचलीत नियमानुसार आयकर कपात करण्यात यावी.

१४.९ आयकर वजाती प्रमाणपत्र (TDS) संबंधित कंत्राटदारास तात्काळ देण्यात यावे.

(१५) ट्रक लोडिंग बाबत दक्षता:-

१५.१ वाहन चालकाने कंत्राटदाराचे लेटर हेडवर विशिष्ट ट्रक भरून घेण्याबाबतचे प्राधिकारपत्र सादर केल्यानंतरच ट्रक भरून देण्यात यावा. जिल्हाधिकारी यांच्या प्रतिनिधीने व गोदाम व्यवस्थापक / गोदामपाल यांनी ट्रकच्या नंबर प्लेटवरील नोंदणी क्रमांक व विहित नमुन्यातील प्राधिकार पत्र व त्यावरील ट्रकचा नोंदणी क्रमांक याच्या खरेपणाची खातरजमा करून घ्यावी.

१५.२ वाहन चालकाचा परवाना व त्यावरील फोटो याची काळजीपूर्वक तपासणी करून वाहन चालक म्हणून हजर असलेली व्यक्ती व प्राधिकारपत्रात नमूद केलेली व्यक्ती एकच असल्याची खातरजमा करावी.

१५.३ कंत्राटदाराकडून प्राधिकार पत्र विहित नमुन्यात वरील बाबींचा उल्लेख करून भरून घेण्यात यावे.

१५.४ शासन पत्र दि. १ सप्टेंबर, २०१८ अन्वये कळविल्यानुसार केंद्र शासनाच्या दि. १६ जूलै, २०१८ व दि. ६ ऑगस्ट, २०१८ रोजीच्या अधिसूचनेनुसार परिवहन आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य यांनी त्यांच्या दि. २१ ऑगस्ट, २०१८ रोजीच्या परिपत्रकान्वये वाहन भार क्षमतेमध्ये सुधारणा करण्याची कार्यपद्धती तपशीलवारपणे विहित केली आहे. त्यानुसार वाहनांच्या कमाल वाहनभार क्षमतेमधील वाढ लागू राहिल.

(१६) कंत्राटदाराने अन्नधान्य व्यपगत केल्यास करावयाची कारवाई

१६.१ जिल्हाधिकारी यांनी प्रत्येक महिन्याच्या धान्य उचलीचे नियतन आदेश (डी.ओ.) विहित मुदतीत व लवकरात लवकर काढावेत, जणेकरून कंत्राटदारास धान्याची उचल करण्यासाठी पुरेसा कालावधी मिळून धान्याची उचल सुरळीत करता येईल.

१६.२ यासंदर्भात दि. १८ मे, २०१८ रोजीच्या शासन परिपत्रकान्वये पुरवठा साखळी व्यवस्थापन यंत्रणेची प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठी भारतीय खाद्य निगम पासून रास्त भाव दुकानांपर्यंत धान्याचे वितरण होण्यापर्यंतच्या कार्यपद्धतीचे वेळापत्रक विहित करण्यात आले आहे, त्यानुसार अन्नसप्ताहापर्यंत म्हणजेच प्रत्येक महिन्याच्या १४ तारखेपर्यंत रास्तभाव दुकानांपर्यंत १०० टक्के अन्नधान्य वितरित होणे आवश्यक राहिल, त्याचे अचुक पालन करण्यात यावे.

१६.३ विहित मुदतीत अन्नधान्याची उचल न केल्यामुळे व्यपगत झालेल्या अन्नधान्याच्या बाजारभावाने होणाऱ्या किमतीच्या १० टक्के रक्कम दंड म्हणून वाहतूक कंत्राटदाराकडून वसूल करण्यात येईल. एका वर्षात ३ पेक्षा अधिक वेळा अन्नधान्य व्यपगत करणाऱ्या तसेच गोदामस्तरावरील अन्नधान्य हाताळणूकीचे काम करण्यास अपयशी ठरलेल्या अकार्यक्षम वाहतूक कंत्राटदाराचे

कंत्राट रद्द करण्याचा निर्णय जिल्हाधिकारी घेवू शकतात. योग्य त्या कारणमिमांसेसह तसा तपशीलवार प्रस्ताव जिल्हाधिकारी यांनी शासनास सादर करावा.

१६.४ मात्र, अशी कार्यवाही करीत असताना धान्य व्यपगत होण्यास इतर घटक कारणीभूत आहेत काय, हे ही काळजीपूर्वक तपासूनच दंडात्मक कार्यवाही करावी. जसे उचल आदेश (D.O.) उशिरा देणे, बेसडेपोमध्ये रेक लागल्याने वा अन्य कारणाने अन्नधान्य वेळेवर न मिळणे, ऐनवेळी बेसडेपो बदलणे, गोदामात अपूरी जागा असणे, गोदामामध्ये धान्य वेळेवर उतरवून न घेणे, हमालीचा अडथळा, इत्यादी.

(१७) घाऊक किंमत निर्देशांकानुसार प्रमाणशीर दरवाढ/ दरघट मंजूर करणे:-

१७.१ निविदेद्वारे अन्नधान्य कंत्राटे निश्चित झाल्यानंतर मंजूर दरावर वाहतुक कंत्राटाच्या कालावधीत घाऊक किंमत निर्देशांकानुसार प्रमाणशीर दरवाढ / घट देण्यात येईल.

१७.२ घाऊक किंमत निर्देशांकानुसार प्रमाणशीर दरवाढ / दरघट कंत्राट कालावधीत १ वर्षाच्या कालावधीनंतर प्रत्येक वर्षी परिगणित करावी.

१७.३ घाऊक किंमत निर्देशांकाबाबतची माहिती eaindustry.nic.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे. सदर परिगणनेसाठी केवळ या अधिकृत संकेतस्थळावरील माहिती वापरण्यात यावी.

१७.४ कंत्राटाचा करारनामा ज्या महिन्यात करण्यात येईल त्या महिन्याचा सर्व वस्तुंसाठीचा घाऊक किंमत निर्देशांक (Wholesale Price Index for All Commodities) आधार धरण्यात यावा.

१७.५ कंत्राट कालावधीच्या १३ व्या महिन्याचा घाऊक किंमत निर्देशांक (Wholesale Price Index for All Commodities) घेण्यात यावा.

१७.६ घाऊक किंमत निर्देशांकानुसार प्रमाणशीर दरवाढ / दरघट खालीलप्रमाणे परीगणित करण्यात यावी :-

$$\text{दरवाढ/ दरघट} = (\text{१७.५ नुसार WPI} - \text{१७.४ नुसार WPI}) / \text{१७.४ नुसार WPI} \times १०० = \text{क्ष टक्के}$$

१७.७ अशाप्रकारे वाहतुक कंत्राटदारास मंजूर दराच्या क्ष टक्के दरवाढ देण्यात यावी. म्हणजेच वाहतूक कंत्राटदारास आधारभूत दराने कंत्राट मंजूर झाले असल्यास त्यास १३ व्या महिन्यापासून आधारभूत दर + क्ष टक्के इतकी दरवाढ लागू राहिल.

१७.८ उपरोक्त घाऊक किंमत निर्देशांकामध्ये घट झाली असल्यास उपरोक्त सुत्रानुसार परीगणना करून वजा टक्केवारी प्राप्त होईल. त्याप्रमाणात दरघट करण्यात यावी.

१७.९ त्यापुढील वर्षी देखील उपरोक्त कार्यपद्धती वापरून मुळ मंजूर आधारभूत दरावर दरवाढ / दरघट परिगणित करण्यात यावी व त्याचे प्रदान करताना आधारभूत दर + क्ष + य टक्के इतकी दरवाढ लागू राहिल.

१७.१० सदर परिगणनेनुसार कंत्राट कालावधीत वाहतूक कंत्राटदारास मंजूर दरावर दरवाढ / दरघट करण्याबाबतचे संपूर्ण अधिकार जिल्हाधिकारी यांचे राहतील.

१७.११ कंत्राटाचा कालावधी आणीबाणी व निकडीच्या प्रसंगी ३ वर्षांपेक्षा जास्त कालावधीसाठी वाढवावा लागल्यास त्यास वरीलप्रमाणे वाढीव कालावधीसाठी दरवाढ / दरघट लागू राहिल.

(१८) धान्याची अफरातफर / काळाबाजार करण्यास प्रतिबंध:-

- १८.१ करारनामा करतेवेळी कंत्राटदाराने सादर केलेल्या मालकीच्या व नियंत्रणाखालील वाहनांच्या यादी व्यतिरिक्त कंत्राटदाराने वाहतुकीकरीता अतिरिक्त वाहने उपलब्ध करून दिल्यास अशा वाहनांच्या नोंदणी क्रमांकासह यादीस जिल्हाधिकारी यांनी लेखी मान्यता द्यावी. अशा वाहनाव्यतिरिक्त अन्य वाहनांमध्ये वाहतूक प्रतिनिधीनी धान्य भरून देऊ नये.
- १८.२ मान्यताप्राप्त वाहनाव्यतिरिक्त इतर वाहनामधून वाहतूक केल्यास सदरची धान्य वाहतूक अवैध मानण्यात येऊन, संबंधित कंत्राटदार, जिल्हा वाहतूक प्रतिनिधी व सर्व संबंधितावर कारवाई करण्यात येईल.
- १८.३ लक्ष्यनिर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गतच्या कोणत्याही अन्नधान्य व इतर जीवनावश्यक वस्तुंच्या वाहतूकीदरम्यान कंत्राटदाराकडून अफरातफर होणार नाही याची जिल्हाधिकारी यांनी दक्षता घ्यावी. अफरातफरीबाबत वर्तमानपत्र, दूरचित्रवाणी इ.कोणत्याही माध्यमातून बातमी प्रसिध्द झाल्यास त्याबाबत तात्काळ दखल घेवून योग्य कार्यवाही करण्यात यावी, वृत्तपत्राकडे खुलासा पाठविण्यात यावा व त्याबाबतचा वस्तुनिष्ठ अहवाल शासनास सादर करावा.
- १८.४ वाहतूक व गोदामस्तरावरील हाताळणूकीदरम्यान वाहतूक कंत्राटदाराचे प्रतिनिधी, चालक, वाहक, हमाल इ. यांचेकडून होणाऱ्या कोणत्याही प्रकारच्या अफरातफर/काळाबाजारास ते व्यक्तिशः जबाबदार असतील. त्यांची तशी जबाबदारी निश्चित झाल्यास अधिनियमानुसार त्यांच्यावर कार्यवाही करण्यात यावी व त्यांना कामावरून काढून टाकणे कंत्राटदारावर बंधनकारक असेल.
- १८.५ अन्नधान्य व इतर जीवनावश्यक वस्तुंची अफरातफर / काळाबाजार प्रकरणी वाहतूक कंत्राटदार किंवा त्याचे प्रतिनिधी प्रत्यक्ष / अप्रत्यक्ष दोषी आढळल्यास संबंधिताविरुद्ध जीवनावश्यक वस्तु कायदा, १९५५ अंतर्गत गुन्हा गाखल करण्यात येऊन अपहारीत धान्याची किंमत बाजारभावाच्या दुप्पट दराने वाहतूकदाराकडून वसूल करण्यात येईल. अशा घटनेची दुसऱ्यांदा पुनरावृत्ती झाल्यास जीवनावश्यक वस्तु कायदा, १९५५ अंतर्गत गुन्हा दाखल करण्यात येऊन बाजारभावाच्या तिप्पट दराने वसूली करण्यात येईल. कंत्राट कालावधीत तिसऱ्यांदा याची पुनरावृत्ती झाल्यास, संबंधित वाहतूकदारावर जीवनावश्यक वस्तु अधिनियम १९५५ अंतर्गत गुन्हा नोंदवून वाहतूक कंत्राटदाराचे कंत्राट रद्द करणे अपरिहार्य असेल असे जिल्हाधिकारी यांचे मत झालेले असेल व या तिन्ही प्रकरणी कंत्राटदार जबाबदार असल्याचे सकृतदर्शनी दिसून येत असल्यास तशा तपशीलवार स्पष्टीकरणासह प्रस्ताव शासनस्तरावर पुढील कार्यवाहीस्तव पाठविण्यात यावा.
- १८.६ अन्नधान्य व इतर जीवनावश्यक वस्तुंचा अपहार/चोरी/काळाबाजार होणार नाही याकरीता, सर्व गोदामाच्या ठिकाणी गोदाम नियमावलीचे काटेकारपणे पालन होते किंवा कसे याबाबत जिल्हाधिकारी यांनी विशेष दक्षता घ्यावी.

१८.७ अन्नधान्य व इतर जीवनावश्यक वस्तुंची अपरातफर / काळाबाजार प्रकरणी वाहतूक कंत्राटदारावर जीवनावश्यक वस्तू कायदा, १९५५ अंतर्गत गुन्हा दाखल करून कलम ६ (अ) अन्वये जप्त मुद्देमालाच्या विल्हेवाटीची कार्यवाही करण्यात यावी.

(१९) आणीबाणी व निकडीच्या प्रसंगी वाहतूक:-

१९.१ वाहतूक व हाताळणूक कंत्राटाच्या निविदेस वर्तमानपत्रात/महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर विस्तृत प्रसिध्दी दिल्यानंतर देखील कंत्राट निश्चित करणे शक्य नसल्यास वाहतूकीसाठी खालील पर्यायानुसार व्यवस्था करावी.

१९.२ अन्नधान्य वाहतूकीकरिता उपलब्ध होऊ शकणारी अन्य विभागाची वाहने वापरण्यात यावी, याकरीता संबंधित विभागाने विहित केलेल्या कार्यपद्धतीनुसार इंधन, वाहनाचे भाडे इत्यादि खर्च जिल्हाधिकारी मंजूर करू शकतील. वाहतूकीसाठी आकारण्यात आलेले भाडे संबंधित विभागाने विहित केलेल्या दरानुसार आहे याची खातरजमा करण्यात यावी. विहित केलेल्या भाड्यामध्ये इंधन, दुरुस्ती आदि खर्च समाविष्ट असेल व हा खर्च करण्यात आला असेल तर तो खर्च वाहतूक देयकातून वजा करण्यात आला आहे, याची खातरजमा करण्यात यावी.

१९.३ वाहने अधिग्रहित करून वाहतूकीचे काम करण्यात यावे.

१९.४ नियुक्त कंत्राटदार वाहतूकीचे काम करण्यास अकार्यक्षम ठरल्यास अशा वेळी वरीलपैकी उपलब्ध पर्यायाने वाहतूकीची व्यवस्था करण्यात यावी. या पर्यायी वाहतूकीसाठी आलेल्या जादा खर्चाची वसूली अपयशी कंत्राटदाराकडून करण्याची दक्षता घेण्यात यावी. अशा परिस्थितीत गोदामातील हाताळणुकीचे काम जिल्हाधिकारी कार्यालयाकडून करण्यात यावे.

(२०) करारनाम्यातील तरतूदीसंदर्भात वाद विवाद व अपिल:

२०.१ करारनाम्याच्या कालावधीत किंवा तदनंतर करारनाम्यातील तरतूदीसंदर्भात तसेच दंड, वसूली इ. संदर्भात जिल्हाधिकारी यांनी दिलेल्या निर्णयाविरुद्ध, निर्णय दिल्याच्या दिनांकापासून ३० दिवसात कंत्राटदार संबंधित विभागीय आयुक्त यांचेकडे दाद मागू शकेल.

२०.२ अपिलीय प्राधिकार्यांनी दिलेला निर्णय अंतिम राहिल आणि तो दोन्ही पक्षांना बंधनकारक राहिल. कंत्राटदार करारनामा संपल्यानंतर जास्तीतजास्त ६ महिन्यात करारनाम्यातील तरतूदीसंदर्भात दाद मागू शकेल.

२०.३ विभागीय आयुक्त यांच्या निर्णयाने समाधान न झाल्यास, आदेश पारीत झालेल्या दिनांकापासून ३० दिवसात विभागीय आयुक्त यांच्या निर्णयाविरुद्ध कंत्राटदार शासनाकडे अपिल करू शकेल.

२०.४ कंत्राटदाराने आपल्या तक्रारीचे निराकरण करण्यासाठी उपलब्ध असणाऱ्या वैध मार्गाचा अवलंब केल्याशिवाय त्यांना न्यायालयात दाद मागता येणार नाही.

(२१) शासन निर्णयाची व्याप्ती व अंमलबजावणी:

२१.१ या शासन निर्णयाच्या दिनांकानंतर वाहतूक व गोदामस्तरावरील हाताळणूकीसंदर्भात निघणाऱ्या सर्व निविदांकरीता हा शासन निर्णय लागू राहिल.

- २१.२ दरम्यान वाहतुकीकरीता एखादी निविदा प्रसिद्ध झालेली असेल परंतु निविदा सादर करण्याची प्रक्रीया पूर्ण झालेली नसेल तर अशा प्रसंगी प्रसिद्ध केलेली निविदा रद्द करुन नविन शासन निर्णयाप्रमाणे निविदा मागविण्याची कार्यवाही सक्षम प्राधिकारी करु शकतील.
- २१.३ शिधावाटप दुकानदारांना पोहोच करावायच्या सर्व अन्नधान्याच्या, साखरेच्या अन्य शिधा वस्तुंच्या बाबतीत या शासन निर्णयानंतर झालेल्या कंत्राटातील मंजूर दरांनुसार वाहतुक केली जाईल.
- २१.४ कंत्राट दरानुसार वाहतुक व गोदाम स्तरावरील हाताळणुकीसाठी जो खर्च करण्यात येईल तोच खर्च अर्थसंकल्पासाठी ग्राह्य धरण्यात यावा.
- (२२) धान्य वाहतूक व हाताळणूकीचा करारनामा झाल्यानंतर, नियुक्त कंत्राटदाराचे नाव, मंजूर केलेले दर, करारनाम्याची प्रत इत्यादि अनुषंगिक बाबींची माहिती करारनाम्याच्या प्रतीसह, १५ दिवसात शासनास सादर करण्यात यावी.
- (२३) अन्नधान्य वाहतूक कंत्राट निश्चितीसंदर्भात दि.२० एप्रिल, २०१७ रोजीचा शासन निर्णय निर्गमित करताना घेतलेल्या वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. ८५१/१६/व्यय-४, दि. १० फेब्रुवारी, २०१७ अन्वये घेतलेल्या सहमतीनुसार त्याचप्रमाणे, हमाल कंत्राट निश्चितीसंदर्भात दि.०८ मे, २०१८ रोजीचा शासन निर्णय निर्गमित करताना कामगार विभागाच्या घेतलेल्या मान्यतेच्या आधारे वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. ९९/व्यय-१०, दि. १७/०३/२०१८ नुसार दिलेल्या मान्यतेने सदर शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.
- (२४) सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०१८११०२११०४०१२५०६ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(महेश पाठक)
प्रधान सचिव

प्रत,

१. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
२. मा. मंत्री, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण यांचे खाजगी सचिव
३. मा. राज्य मंत्री, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण यांचे खाजगी सचिव
४. मा.विधान सभा / परिषद सदस्य,
५. मा. मुख्य सचिव यांचे उप सचिव.
६. प्रधान सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

७. सर्व प्रशासकीय विभाग प्रमुख, मंत्रालय, मुंबई
८. विभागीय आयुक्त, कोकण, पुणे, औरंगाबाद व नागपूर
९. जिल्हाधिकारी, ठाणे, पालघर, कोल्हापूर, हिंगोली, चंद्रपूर व गडचिरोली
१०. उपायुक्त (पुरवठा) कोकण, पुणे, औरंगाबाद व नागपूर
११. जिल्हा पुरवठा अधिकारी ठाणे, पालघर, कोल्हापूर, हिंगोली, चंद्रपूर व गडचिरोली
१२. वित्तीय सल्लागार व उप सचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मुंबई
१३. महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र-१, मुंबई
१४. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१, मुंबई
१५. महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र-२, नागपूर
१६. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-२, नागपूर
१७. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, नागरी पुरवठा, लेखा परीक्षा मंडळ द्वारा - वित्तीय सल्लागार व उप सचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मुंबई
१८. वित्त विभाग, व्यय-४, मंत्रालय, मुंबई
१९. उदयोग, उर्जा व कामगार विभाग, उदयोग-४, मंत्रालय, मुंबई.
२०. प्रधान सचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग यांचे स्वीय सहायक
२१. सर्व उप सचिव/ अवर सचिव/ कार्यासन अधिकारी, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मुंबई
२२. निवड नस्ती (कार्यासन ना.पु.१६-अ).